

Trondheim, 16.09.2025

Vår ref.: 10913-008

E-post: guv@bjerkan-stav.no

**SLUTTINNLEGG
TIL
NORGES HØYESTERETT**

***

Sak nr.: 23-148657SIV-HRET

- Ankende part:** Gunn Marit Kvernland
Namsosvegen 729, 7730 Beistad
- Prosessfullmektig:** Advokatfirmaet Nidaros DA
v/advokat Ivar Chr. Andersskog
Kjøpmannsgata 19, 7013 Trondheim
- Partshjelpere:** NORSKOG
Norges Skogeierforbund
Norge Bondelag
- Prosessfullmektig:** Dæhlin Sand Advokatfirma AS
v/advokat Magnus Dæhlin
Pb 604 Sentrum, 0106 Oslo
- Ankemotpart:** Trøndelag fylkeskommune
Postboks 2560, 7735 Steinkjer
- Prosessfullmektig:** Bjerkan Stav Advokatfirma AS
v/advokat Guri Uvsløkk Vagnildhaug
Pb 8809 Nedre Elvehavn, 7481 Trondheim

***

1. Påstand

1. Anken forkastes.
2. Trøndelag Fylkeskommune tilkjennes sakens omkostninger for Høyesterett.

2. Påstandsgrunnlag

2.1 Innledning

Saken gjelder fastsettelse av kapitaliseringsrente i forbindelse med utmåling av bruksverdierstatning ved avståelse av landbrukseiendom.

Ankende part og partshjelperne har anført at lagmannsretten har bygget på feil rettsanvendelse da den kom frem til at den generelle kapitaliseringsrenten på 4 % skal anvendes. Videre er det anført at lagmannsrettens skjønnsgrunner er mangelfulle.

Gjennom ankeerklæringen, sluttinnlegg før saken ble behandlet av Høyesterett i avdeling og prosesskriv fra ankende part og ankemotpartene fra 01.07.2025 fremstår det som at partene er enige om at kapitaliseringsrenten skal fastsettes på bakgrunn av ekspropriatens tilpasningsplikt. Det sentrale spørsmålet for Høyesterett er hvilken risiko det er grunn til å forvente at grunneier tar ved en fornuftig og forsvarlig plassering av erstatningsbeløpet for å oppfylle sin tilpasningsplikt.

Det følger av gjeldende rett at det som hovedregel skal legges til grunn en standardisert kapitaliseringsrente ved fastsettelsen av bruksverdierstatning. Høyesterett har i Rt-2014-1203 (Storkammer) fastsatt kapitaliseringsrenten til 4 % og denne rentesatsen har som det klare utgangspunkt vært brukt i rettergang for å beregne nåverdien av fremtidige kontantstrømmer, jf. HR-2024-1348-U, avsnitt 15..

Slik ankende part og partshjelperne har anlagt saken, må Høyesterett for det første ta stilling til om det er grunnlag for å gå bort fra å bruke en standardisert kapitaliseringsrente ved fastsettelse av bruksverdierstatning for jord- og skogbrukseiendommer.

For det andre – dersom Høyesterett opprettholder en standardisert kapitaliseringsrente – hva skal denne rentesatsen være. Dette siste spørsmålet gjelder innholdet og rekkevidden av ekspropriatens tilpasningsplikt.

Trøndelag fylkeskommune gjør gjeldende at overskjønnet bygger på en riktig rettsanvendelse og at skjønnsgrunnene er tilstrekkelige til at rettsanvendelsen kan prøves av Høyesterett.

2.2 Høyesteretts kompetanse

Ved anke over overskjønn er Høyesteretts kompetanse begrenset til å prøve lagmannsrettens rettsanvendelse og saksbehandling, jf. skjønnsprosessloven § 38. Høyesterett har flere ganger gjentatt forståelsen av denne bestemmelsen, eksempelvis i HR-2018-872-A, avsnitt 102:

«Det er sikker rett at ved anke over rettsanvendelsen etter skjønnsprosessloven § 38, er overskjønnets bevisbedømmelse, slik den fremgår av lagmannsrettens skjønnsgrunner, i utgangspunktet bindende for Høyesterett. Prøvingen må skje ut fra det saksforhold som fremgår av skjønnsgrunnene, og dette kan ikke suppleres med annet enn vitterlige kjensgjerninger eller ubestridte omstendigheter i saken, jf. Rt-1998-1389 på side 1396, Rt-2006-788 avsnitt 33 og HR-2014-804-U avsnitt 6. Når prøvingen er begrenset til rettsanvendelsen, er det eneste aktuelle utfallet dersom anken fører frem, at overskjønnet oppheves, jf. Rt-1998-1389, på side 1396, og HR-2017-2011-U avsnitt 7».

Ved fastsettelse av kapitaliseringsrenten har Høyesterett uttalt i en rekke avgjørelser at valg av rentesats i den konkrete saken hører til under skjønnsutøvelsen og kan derfor ikke prøves av Høyesterett. Det Høyesterett derimot kan prøve, er om lagmannsrettens rettsanvendelse ved denne skjønnsutøvelsen er riktig.

Når det gjelder spørsmålene i vår sak – om det fortsatt skal gjelde en standardisert kapitaliseringsrente ved ekspropriasjon og hva som i så fall er grunnlaget for en slik standardisert kapitaliseringsrente – er dette spørsmål om rekkevidden av ekspropriatens tilpasningsplikt. Dette er et rettslig spørsmål, jf. Rt-2014-1203 (Storkammer) avsnitt 90. Fra denne siden legges det derfor til grunn at Høyesterett har kompetanse til å ta stilling til om det fortsatt skal anvendes en standardisert kapitaliseringsrente og i så fall hva som er grunnlaget for denne standardrenten. Det ligger derimot til skjønnsretten å vurdere hvorvidt det er riktig å anvende den standardiserte renten i den enkelte sak.

2.3 Nærmere om ankegrunnene og det rettslige utgangspunktet

Det sentrale spørsmålet for Høyesterett i denne saken er hvilken risiko det er grunn til å forvente at grunneier tar ved en fornuftig og forsvarlig plassering av erstatningsbeløpet for å oppfylle sin tilpasningsplikt.

Ankende part og partshjelperne har anført at tilpasningsplikten er begrenset til å reinvestere erstatningen i ekspropriatens næring. Etter deres syn må kapitaliseringsrenten fastsettes konkret og med grunnlag i en vurdering av hvilken avkastning som med rimelighet kan forventes etter reinvestering av erstatningen i ekspropriatens næringsvirksomhet. De anfører at lagmannsretten ikke har foretatt denne vurderingen og at det er feil rettsanvendelse (omtales nærmere i punkt 2.4 og 2.5). For ethvert tilfelle er det anført at overskjønnet lider av mangelfulle skjønnsgrunner (omtales i punkt 2.6).

Fra ankemotpartens side gjøres det gjeldende at lagmannsrettens rettsanvendelse er i samsvar med gjeldende rett, i det lagmannsretten korrekt har lagt til grunn den standardiserte kapitaliseringsrentesatsen på 4 %.

Ut fra de linjer som er trukket opp gjennom høyesterettspraksis fra Noem-dommen (Rt-1986-178) og frem til Vinterbro-dommen (HR-2024-967) fremgår det at ved fastsettelse av bruksverdierstatning

ved ekspropriasjon skal det – som det klare utgangspunkt – legges til grunn en standardisert kapitaliseringsrente. Siden Rt-2014-1203 (Storkammer) har denne renten vært 4 %. Dette følger blant annet av HR-2024-1348-U hvor Høyesterett i avsnitt 15 uttaler:

«Med unntak for tilfeller hvor rentesatsen er fastsatt i lov eller forskrift, må det klare utgangspunktet være at man anvender den standardrenten som ellers brukes i rettergang for å beregne nåverdien av fremtidige kontantstrømmer. Denne har siden 2014 vært 4 %, jf. Rt-2014-1203. Unntaksvis kan det anvendes en lavere eller høyere rentesats. Dette krever i så fall en særlig begrunnelse».

Slik Høyesterett har utpenslet denne rettsregelen gjennom en rekke avgjørelser, blant annet Rt-2008-195 (Regionfelt Østlandet), særlig avsnitt 92, kan den standardiserte kapitaliseringsrenten fravikes i to tilfeller. For det første kan det anvendes en høyere rente i de tilfeller generelle forhold i næringen tilsier det. For det andre kan det anvendes både en høyere og en lavere rentesats dersom det foreligger spesielle forhold ved den enkelte eiendom.

Denne siden har ikke oppfattet at ankende part eller partshjelperne har anført at noen av disse unntakene kommer til anvendelse i denne saken. Anken retter seg i stedet mot spørsmålet om det, rent generelt, er riktig å bruke en standardisert kapitaliseringsrente på 4 %.

2.4 Standardrente, tilpasningsplikt og investeringsrisiko

Partene synes å være enige om at kapitaliseringsrenten skal fastsettes på bakgrunn av ekspropriasjonens tilpasningsplikt. Det rettslige spørsmålet er altså hvilken risiko det er grunn til å forvente at grunneier tar ved en fornuftig og forsvarlig plassering av erstatningsbeløpet for å oppfylle sin tapsbegrensningsplikt.

Som redegjort for under punkt 2.3 legger ankemotparten til grunn at det igjennom rettspraksis er utviklet en standardisert kapitaliseringsrente som siden 2014 har vært 4 %. Det sentrale spørsmålet i denne saken er hvorvidt det nå er grunnlag for å fravike gjeldende rett.

2.4.1. Gå bort fra standardrente?

Ankende part og partshjelperne har anført at kapitaliseringsrenten må fastsettes konkret. Dette innebærer et brudd med langvarig rettspraksis – både innenfor ekspropriasjonsretten og andre rettsområder – hvor utgangspunktet har vært å anvende en standardisert kapitaliseringsrente.

I Rt-1986-178 (Noem) uttaler Høyesterett:

«Det kan i alminnelighet ikke bli tale om å foreta en konkret vurdering av den enkelte eiendom. Det må være berettiget å legge til grunn en felles kapitaliseringsrente som er representativ for eiendommer av den art som ekspropriasjonen gjelder, med mindre det for enkelte eiendommer skulle være opplyst spesielle forhold som gir grunn til en særlig vurdering».

Dette er fulgt opp av Høyesterett i en rekke saker, blant annet Rt-1994-557 (Flåmyra), Rt-1997-428 (Torsæterkampen) og Rt-2008-195 (Regionfelt Østlandet), se særlig denne avgjørelsens avsnitt 93.

I Rt-2014-1203 (Storkammer), avsnitt 113-114 og avsnitt 161 har Høyesterett pekt på at det bør anvendes en generell kapitaliseringsrente – selv om denne i enkelte tilfeller vil bli feil, enten i den ene eller andre retningen. De bærende hensyn er forutberegnelighet, behovet for å ha et regelverk som ikke er for komplisert, at det legger til rette for minnelige løsninger og forebygger konflikter. Høyesterett har pekt på de samme hensyn i Rt-2017-333-A, avsnitt 58.

Innenfor landbruksnæringen finnes det utallige variasjoner i form av ulike produksjoner, geografiske og klimatiske ulikheter, eiendomsstørrelse og driftsform for å nevne noen. Ved å gå bort fra å bruke en standardrente skapes en krevende og uoversiktlig rettsstilling. Det vil være prosessdrivende ved at flere saker havner i skjønnsretten, samt at skjønnsforhandlingene vil bli mer omfattende.

Det å fastsette en konkret, individualisert kapitaliseringsrente er en vanskelig øvelse, som ikke nødvendigvis vil lede til et mer riktig resultat enn en standardrente. Gjeldende rett åpner dessuten for å avvike fra standardrenten i særlige tilfeller.

Ankemotparten gjør gjeldende at det ikke foreligger grunnlag for å fravike den langvarige og konsistente rettspraksis om at det skal benyttes en standardisert kapitaliseringsrente ved utmåling av bruksverdiestatning ved ekspropriasjon av landbrukseiendommer.

2.4.2. Tilpasningsplikten rekkevidde - investeringsrisiko

I Rt-2008-195 (Regionfelt Østlandet), avsnitt 92, uttaler Høyesterett, med henvisning til tidligere avgjørelser, at rentesatsen ved ekspropriasjonserstatning skal bygge på en bred vurdering av alle de alternative plasserings- og anvendelsesmuligheter som vil stå til rådighet for ekspropriaten. Høyesterett peker videre på at det i denne vurderingen er nærliggende å trekke inn de de investeringsmuligheter som ligger til grunn for fastsettelsen av kapitaliseringsrenten i personskadesakene.

I Rt-2014-1203 (Storkammer), avsnitt 90, som gjaldt erstatning for personskade, oppstilles det rettslige spørsmålet på samme måte som i vår sak; hvilken risiko er det rimelig å forvente at en skadelidt skal ta for å oppfylle sin tapsbegrensningsplikt? Høyesterett konkluderer deretter – etter en vurdering av de forliggende investerings- og plasseringsmuligheter – at det er rimelig å forutsette at en skadelidt foretar en plassering av erstatningen slik at han oppnår en avkastning på 4 %. Høyesterett uttaler videre i avsnitt 99 at «*Den kapitaliseringsrenten man nå kommer frem til, må følgelig forutsettes å stå fast i lang tid.*»

Trøndelag fylkeskommune gjør gjeldende at det ikke foreligger forhold som gir grunnlag for å fravike de vurderingene Høyesterett har lagt til grunn i 2014.

Det er fremholdt fra ankende part og partshjelperne at tilpasningsplikten ikke går lenger enn at erstatningen forutsettes reinvestert i ekspropriatens næring. Herunder er det anført at avkastningen i skog- og landbruksnæringen er lavere enn 4 % og at en kapitaliseringsrente på 4 % derfor ikke gir full erstatning, jf. Grunnloven § 105.

Denne side understreker at prinsippet om full erstatning i Grunnloven § 105 ikke er et krav om at ekspropriaten skal settes i stand til å gjenopprette den faktiske situasjonen, men at «*Det skal ikke skje noen forringelse av hans økonomiske situasjon*», jf. Rt-1992-217 (Ulvåkjølen).

Det vil si at ekspropriasjonserstatningen skal sette ekspropriaten i stand til å opprettholde samme inntektsstrøm som før avståelsen. Tilpasningsplikten, og dermed kapitaliseringsrenten, skal gjenspeile den risiko det er grunn til å forvente at ekspropriaten tar ved en fornuftig og forsvarlig plassering av erstatningsbeløpet for å opprettholde denne inntektsstrømmen.

Tilpasningsplikten, herunder kapitaliseringsrenten, skal ikke gjenspeile risiko eller usikkerhet knyttet til inntektsstrømmen som skal erstattes, da dette som hovedregel er hensyntatt ved fastsetting av den tapte inntektsstrømmen, jf. Rt-2018-1715-A (Skeidar), avsnitt 44. Dette følger også av Rt-2014-1203 (Storkammer) avsnitt 83-84, hvor Høyesterett uttrykkelig uttaler at aktuarisk risiko og inntektsusikkerhet ikke skal spille inn ved fastsetting av kapitaliseringsrenten. Det samme følger av Prop. 73 L (2020-2021) pkt. 3.1.3.

Dette er en vesentlig forskjell sammenlignet med den metode som anvendes av økonomer ved fastsettelse av kapitaliseringsrenten. Ved den økonomiske modellen er det bærende elementet i fastsettelsen av kapitaliseringsrenten nettopp hvilken risiko som ligger til grunn for den fremtidige inntektsstrømmen, altså det kontrafaktiske tilfellet. Ankende part og partshjelpenes argumentasjon er i stor grad knyttet til denne modellen, noe som strider mot gjeldende rett.

I henhold til gjeldende rett er det derfor ikke relevant å bare se hen til avkastningen i landbruket, såfremt det ikke kan påvises at generelle forhold i næringen skulle tilsi en *høyere* rentesats enn standardrenten, jf. Rt-2008-195 (Regionfelt Østlandet) og HR-2018-1715 (Skeidar).

Den standardiserte kapitaliseringsrenten er fastsatt – og må fortsatt fastsettes – ut fra en bred vurdering av alle de plasserings- og anvendelsesmuligheter som står til rådighet for ekspropriaten. Dette omfatter både kortsiktige og langsiktige investeringer innenfor og utenfor ekspropriatens næring.

De sakkyndige har i sin erklæring av 01.09.2025, kapittel 5, gjort anslag over avkastningen som kan oppnås *utenfor* jordbruk og skogbruk. Her kommer de sakkyndige frem til 2 % som langsiktig risikofri realrente og et estimat for fremtidig risikopremie på 5 %. Det følger av erklæringen at anslaget for langsiktige sikre realrenter ligger nært opptil anslaget som var presentert fra de sakkyndige i 2014. Når det gjelder anslaget over markedets risikopremie er dagens anslag noe høyere enn hva de sakkyndige Moen og Holden la til grunn i 2014, men i stor grad samsvarende med anslaget til Johnsen.

I den sakkyndige erklæringens kapittel 6, legger de sakkyndige til grunn at en investeringsportefølje hvor 60 % av porteføljen investert i sikre verdipapirer og 40 % i de usikre verdipapirene vil gi en langsiktig realavkastning på 4 %. De sakkyndige har her lagt til grunn en passiv investeringsstrategi.

Ankemotparten gjør gjeldende at dette er en investeringsportefølje som er tilgjengelig for enhver og som derfor må inngå som en av de plasserings- og anvendelsesmuligheter som står til rådighet for ekspropriaten. Det er ikke knyttet særlig risiko til en slik investeringsportefølje, men likevel noe mer risiko enn om hele erstatningsbeløpet plasseres i sikre verdipapirer. Dette er i tråd med de vurderingene Høyesterett har lagt til grunn i Rt-2014-1203 (Storkammer).

Ut fra de sakkyndiges i erklæringen, kan denne side ikke se at det foreligger forhold som tilsier at forutsetningene for den vurderingen Høyesterett foretok i 2014 nå er endret og det er derfor ikke grunnlag for å fravike denne.

At kapitaliseringsrenten for personskadeerstatning nå er fastsatt i forskrift til 2,5 %, endrer ikke vurderingen Høyesterett foretok i 2014. Kapitaliseringsrenten fastsatt i forskriften om personskadeerstatning er ikke begrunnet ut fra en justert forventet inflasjon eller endret økonomisk utvikling, men på grunn av de særlige forhold som gjør seg gjeldende ved personskade. Lovgiver har derfor valgt å lempe tilpasningsplikten i disse tilfellene, jf. HR-2024-967-A (Vinterbro). Ankende part og partshjelperne har ikke pekt på forhold som tilsier at tilpasningsplikten for en ekspropriat skal *lempe* slik lovgiver har gjort for personskadetilfellene.

De anførsler ankende part og partshjelperne har knyttet til skattelovens bestemmelser omtales særskilt under punkt 2.5.

Frostatting lagmannsrett har lagt til grunn den standardiserte kapitaliseringsrenten på 4 % i tråd med gjeldende rett. Lagmannsrettens rettsanvendelse er korrekt.

2.5 Forholdet til skattelovens bestemmelser

Ankende part og partshjelperne anfører at reglene om betinget skattefritak har betydning for tilpasningsplikten. I prosesskriv av 01.07.2025 har ankende part også vist til at realisasjon av landbrukseiendom frem til 2005 var fritatt for skatteplikt, dersom grunneier hadde eid eiendommen i mer enn ti år og at denne lovendringen har betydning for spørsmålet.

Ankemotparten er uenig i at skattelovens bestemmelser har betydning for fastsettelsen av kapitaliseringsrenten. Etter vederlagsloven § 3 andre ledd skal det ikke *«gjevast vederlag for skattekrav som er venta utløyst av det oreigningsvederlaget som vert tilkjent»*.

Bestemmelsen innebærer at utmålingen av ekspropriasjonserstatning skal skje uavhengig av skattemessige konsekvenser av erstatningen. Dette betyr at ved fastsettelsen av kapitaliseringsrenten skal det ikke tas hensyn til eventuelle skattemessige konsekvenser, verken i forbindelse med utbetaling eller ved reinvestering av erstatningsbeløpet.

Høyesterett har uttrykkelig uttalt at skatt som utløses av ekspropriasjonserstatningen ikke betraktes som en reduksjon av erstatningsbeløpet. Dette er slått fast i Rt-1936-149 og i plenumsdommen Rt-1950-831 (Nørve) og rettsstilstanden må ansees etter dette å være avklart. Vederlagsloven § 3 andre ledd er en kodifisering av gjeldende rett og Husaas-komiteen ønsket i sin tid å lovfeste denne regelen for å *«få slutt på den prosedyre som ennå kan forekomme i retten om dette spørsmål»*, jf. NUT 1969:2 side 152.

At det senere er gjort endringer i skattelovens bestemmelser er uten betydning. Skattereglene endres relativt hyppig og er gjerne et utslag av en bestemt skattepolitikk.

Fra ankende part og partshjelperne er det fremholdt at reglene om betinget skattefritak, herunder hvilke reinvesteringsmuligheter som gir rett til slikt betinget skattefritak, er av betydning for hvor langt tilpasningsplikten går.

Det er grunn til å presisere at den klare hovedregel er at ekspropriasjon er omfattet av realisasjonsbegrepet, jf. skatteloven § 9-2 første ledd, bokstav b. Det vil si at eventuell gevinst er skattepliktig. I skatteloven § 14-70 er det gitt regler om betinget skattefritak, dersom ekspropriasjonserstatningen brukes til å erverve nytt objekt av samme art. Dette gir imidlertid ikke et faktisk skattefritak, men en utsettelse av skatteplikten. Dette fremkommer av bestemmelsens tredje

ledd, siste punktum. Gjennom skatteloven § 14-73, som ble innført i 2014, ble vilkårene knyttet til hva ekspropriasjonserstatningen kan brukes til for å oppnå betinget skattefritak utvidet.

Det er verken i forarbeidene til skatteloven § 14-70 eller § 14-73 nevnt noe om forholdet til fastsettelsen av ekspropriasjonserstatningen, herunder kapitaliseringsrenten.

Hensynet bak reglene om betinget skattefritak er å legge til rette for at ekspropriaten skal settes i stand til å fortsette eller gjenopprette sin næringsvirksomhet. Hensynet bak Grl. § 105 er derimot at ekspropriaten skal settes i samme *økonomiske* stilling som om inngrepet ikke hadde funnet sted, jf. Rt-1992-217 (Ulvåkjølen) på side 226;

«Det grunnleggende rettslige utgangspunktet er at erstatningen skal fastsettes slik at ekspropriaten ikke blir påført noe økonomisk tap ved inngrepet – han skal settes i den stilling han ville vært om inngrepet ikke hadde funnet sted. Det skal ikke skje noen forringelse av hans økonomiske situasjon».

Disse to regelsett bygger på ulike hensyn. Reglene om betinget skattefritak kan derfor ikke tas til inntekt for at tilpasningsplikten er begrenset til reinvestering i ekspropriatens egen næring.

Både lovgiver og Høyesterett har tatt et klart standpunkt til denne problemstillingen gjennom rettspraksis og kodifiseringen i vederlagsloven § 3 andre ledd. Dersom kapitaliseringsrenten fastsettes med hensyn til hvilke reinvesteringer som gir rett til betinget skattefritak, enten direkte eller indirekte, vil dette være i strid med vederlagsloven § 3 andre ledd.

2.6 Nærmere om lagmannsrettens skønnsgrunner

I ankeerklæringen til Høyesterett gjøres det gjeldende at lagmannsretten ikke har vist til hvilke reinvesteringsmuligheter som vil oppfylle kravet om 4 % realavkastning. Ankende part hevder at dette utgjør en mangel ved skønnsgrunnene.

Etter skønnsprosessloven § 28 skal skønnsgrunnene *«gjøres greie for det rettslige grunnlag skønnet er bygd på og faktiske omstendigheter og andre forhold av vesentlig betydning for avgjørelsen»*.

Lagmannsretten har vist til de relevante rettskilder og det faktum som lå til grunn ved overskjønnet.

Ved fastsettelsen av kapitaliseringsrenten har lagmannsretten bygget på hovedregelen i gjeldende rett og lagt til grunn standardrenten på 4 %. I overskjønnet gjør lagmannsretten rede for de vurderinger lagmannsrettens har foretatt i tilknytning til de anførsler ankende part gjorde gjeldende ved overskjønnet; herunder forskriften om kapitaliseringsrente ved personskadeerstatning og hvilke tilpasningsmuligheter som foreligger for den konkrete grunneier. Lagmannsretten kom frem til at det ikke forelå særlige forhold som skulle tilsi en lavere kapitaliseringsrentesats enn standardrenten på 4 %.

Høyesterett har i Rt-1989-532, side 536, uttalt at det ved overskjønn kan være grunn til å skjerpe kravet til skønnsgrunner når lagmannsrettens vurderinger eller resultat i vesentlig grad avviker fra tingrettens. I vår sak kom imidlertid tingretten også til en kapitaliseringsrente på 4 %.

Denne side anfører at i de tilfeller det ikke foreligger grunnlag for å avvike standardrenten, er det ikke behov for en utfyllende begrunnelse for *hvorfor* standardrenten benyttes, herunder hvilke konkrete reinvesteringmuligheter som ligger til grunn for standardrenten. Det er derimot valget av en annen rentesats som krever en særlig begrunnelse, se eksempelvis Rt-2008-195 (Regionfelt Østlandet) avsnitt 92 og HR-2024-1348-U, avsnitt 15.

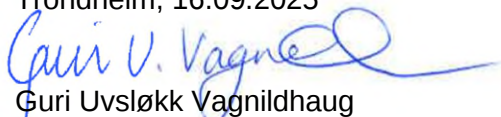
Lagmannsrettens begrunnelse er tilstrekkelig til at rettsanvendelsen kan prøves og skjønnsgrunner er i tråd med de krav til begrunnelse som følger av skjønnsprosessloven § 28.

3. Bevis

Sakens faktiske side, slik det er beskrevet i lagmannsrettens overskjønn, kan legges til grunn.

I den grad det er nødvendig, påberoper ankemotparten de dokumentbevis som er fremlagt i saken.

Trondheim, 16.09.2025

Guri Uvsløkk Vagnildhaug
Advokat (H)

* * *

Sluttinnlegget er lagt inn i domstolens aktørportal.